

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: OHelsea 3-3878
NO. 297. — ŠTEV. 297.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 20, 1933. — SREDA, 20. DECEMBRA 1933

TELEFON: OHelsea 3-3878
VOLUME XII. — LETNIK XII.

HITLER JE STAVIL FRANCOZOM NOVE PREDLOGE

PONUJIL JIM JE POGODBO O NENAPADANJU, KI BI BILA DESET LET VELJAVNA

Francoski kabinet in najvišji vojaški svet sta prešudirala Hitlerjev program, pa nista ž njim nič kaj zadovoljna. — Sir John Simon je došel v Pariz v svrhu posredovanja. — Suvich je sporočil Mussoliniju o svojem uspehu.

PARIZ, Francija, 19. decembra. — Nemški državni kancler Hitler je predložil francoski vladi definitivni program za oborožitev Nemčije. Francija pa tudi s tem najnovjšim programom ni zadovoljna in zato so dospela francosko-nemška pogajanja na mrtvo točko.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bodo Francozi sploh ignorirali Nemčijo, dokler Hitler ne zmanjša svojih zahtev.

V četrtek bo odpotoval v Pariz francoski zunanji minister Sir John Simon. Najprej se bo posvetoval s Paul-Boncourrom, francoskim zunanjim ministrom, in najbrž tudi z ministrskim predsednikom Chautempsom.

Svrha njegovega potovanja bo, posredovati med Francijo in Nemčijo.

Paul-Boncour bi se strinjal z bolj zmernim programom, ki bi ga bilo mogoče preložiti svetu narodne obrambe, francoskemu kabinetu in zaveznikom Francije.

Najnovjši nemški program vsebuje zahtevo, naj ima Nemčija armada, broječo tristisoč mož, ki naj bodo dobro oboroženi. Nadalje naj bo Nemčiji dovoljeno imeti v istem razmerju tudi ves ostali vojni material. Po Hitlerjevem zadržanju nimajo udarne čete, ki so strogo narodno socialistična organizacija, nobenega stika z redno nemško armado.

Francija tega nikakor neče dovoliti, pač pa zahteva, da bi morala biti znatno zmanjšana nemška armada pod stalno kontrolo. Za kontrolo so tudi Poljska, Češkoslovaška in Jugoslavija.

Za jamščino nudi Hitler Franciji pogodbo o nenapadanju, ki naj bi bila veljavna deset let.

PARIZ, Francija, 19. decembra. — Vlada hoče izvedeti, kakšnega mnenja je francoska javnost glede francosko-nemških odnošajev. Zato bo pozvala še pred novim letom zbornico, naj ji izreče v tej zadevi zaupnico.

Svet narodne obrambe, v katerem so poleg vojaških dostojanstvenikov tudi vojni minister Daladier, mornariški minister Sarraut in minister za zrakoplovbo Pierre Cot, bo natančno proučil francosko-nemški položaj.

RIM, Italija, 19. decembra. — Fulvio Suvich, italijanski državni podtajnik za zunanje zadeve, je danes sporočil ministrskemu predsedniku Mussoliniju, o čem se je posvetoval z nemškim državnim kanclerjem Hitlerjem.

Suvichememu poročilu, ki pa ni bilo objavljeno, pripisuje javnost veliko važnost.

Ko bo obiskal Sir John Simon Mussolinija, bo sta razpravljala izključno le o nameravani konferenci med štirimi velesilami.

BERLIN, Nemčija, 19. decembra. — Gottfried Feder, predsednik zveze nemških tehnikov, je imel tukaj govor, v katerem je rekel, da bo Nemčija, ko bo enkrat uredila svoje gospodarstvo, izšla kot zmagovalka iz "mirovne svetovne vojne".

— Ko bo končana obnova našega gospodarskega življenja, bo napočil čas, ko se bomo posvetili višjim nalogam. Naš narod bomo povedli v kraljestvo dela in časti.

General Potiorek umrl v Celovcu

POGAJANJA ZA WRIGHTOV AEROPLAN

Smithsonian zavod želi dobiti prvi Wrightov aeroplan. — Lindbergh se bo pogajal z angleškim muzejem.

Washington, D. C., 19. dec. — Smithsonian zavod se je odločil, da konča svoj dolgoletni spor z Orville Wrightom in da dobi najdragocenejši aviatični predmet — prvi Wrightov aeroplan.

Smithsonian zavod je naprosil Charlesa A. Lindbergha, da v tem sporu sprejme vlogo posredovalca. Zavod je ponudil Wrightu za njegov aeroplan najodličnejše mesto v muzeju in bo stal pred aeroplanom "Spirit of St. Louis", s katerim je Lindbergh prvi preletel Atlantik.

Tajnik muzeja dr. Charles G. Abbot je Wrightu tudi predložil napis, ki bo pritrjen na njegov aeroplan in iz katerega bo razvidno, da je bil Wright prvi, ki je izdelal aeroplan, katerega gonilni stroj in je nesel človeka.

Spor med Smithsonian zavodom in Wrightom se je pričel, ko je prednjji raziskovalec muzeja George Maynard postavil v muzej Langleyev aeroplan z napisom, da je to prvi stroj, ki je v zraku nesel človeka.

To označbo je Orville Wright amiral va žaljivo. Sedanjí odbor muzeja je priznal, da Maynardova označba ni bila pravilna in je napis že pred leti odstranil.

Ta spor je imel za posledico, da je Wright svoj prvi aeroplan poslal v Science Museum v South Kensington v Angliji, kjer se sedaj nahaja od leta 1928. Do tega leta je Wright imel aeroplan v svoji hiši v Dayton, O. in je čakal, da bi bil zanj najden primeren prostor v Ameriki.

Wrightu v počast so bile prirejane velike svečanosti v spomin na njegov prvi polet z aeroplanom leta 1903.

NOVO POSLOPJE ZA POSLANIŠTVO

Moskva, Rusija, 19. decembra. — Poslanik William C. Bullitt se je odločil, da sezida novo poslopio za ameriško poslaništvo.

Z zidanjem bodo takoj pričeli, ko bodo izdelani načrti in bo kongres Združenih držav dovolil potrebno vsoto.

Ker ni mogel najti nobenega primerne poslopio, se je odločil, da sezida novo poslopio.

Sovjetska vlada je s to odločitvijo zelo zadovoljna, ker do sedaj še nobena država ni zgradila svojega poslaništva.

Poslanik Bullitt bo še ta teden odpotoval iz Moskve ter se bo 28. decembra odpeljal z ameriškim parnikom "Washingtonom" iz Havre. V Rusijo se bo vrnil v februarju.

TRISTO ŽRTEV VIHARJA

Bombay, Indija, 19. decembra. — Silen tajfun, ki je divjal začetkom tega tedna nad Ohidambaram okrajem, je zahteval nad tristo človeških žrtev. N 0 tisoč oseb je brez strehe.

FRANCOZI SO TRDOVRATNI

Vojni svet je zavrnil nemško zahtevo za večjo armado. — Francija bo poklicala armada iz Afrike.

Pariz, Francija, 19. decembra. — Najvišja francoska vojaška oblast je na tajni seji, katere sta se udeležila tudi šef generalnega štaba general Maxime Weygand in vojni minister Edouard Daladier, sklenila, da je nasprotna zopetni oborožitvi Nemčije.

Najvišji vojni svet je razpravljal o zahtevah kanclerja Hitlerja, da se je izrazil proti njim. Svoj sklep bo predložil vladi v petri dneh. Ko bodo vojni, mornariški in zrakoplovni ministri pregledali poročila vojnega sveta, bo vlada poslala odgovor v Berlin.

Vojni svet je tudi razpravljal o tem, da bi bila francoska armada polnoštevilna tudi v letih, ki se pričnejo z letom 1936, ko se bo pričelo čutiti nizko število rojstev, tekom svetovne vojne. Vojni svet je sklenil, da bo poklicanih v armada 15.000 mož in da pride v Francijo tudi armada, ki je sedaj nastanjena v Afriki.

Sklep vojnega sveta je v soglasju z izjavo prejšnjega sodnika, da bodo Francija, Poljska in Malta antanta stala v skupni fronti proti vsaki oborožitvi Nemčije. To stališče je posledica konference med francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem in češkoslovaškim zunanjim ministrom Dr. Benešem ter razgovora Paul-Boncourja z angleškim in italijanskim poslanikom.

Vsled nemške zahteve je prišel general Weygand do prepričanja, da mora biti francoska vojska polnoštevilna in dobro izveščana. General se je pred kratkim vrnil iz Afrike, kjer je nadzoroval tamšnjo armada ter videl, koliko težko je bilo mogoče poklicati v Francijo. S temi čustvi ni nado-mesčena vrzel, ki se bo pojavila čez dve leti.

INSULL HOČE V ANGLIJO

Atene, Grška, 19. decembra. — Samuel Insull namerava iti v Anglijo, kadar potече njegovo dovoljenje za bivanje na Grškem 31. januarja. Angleški konzul je rekel, da mu ne vizira njegovnega potnega lista, dokler nima posebnega naročila svoje vlade.

Insull, ki je star 74 let, je večnoma v postelji, odkar mu je naznanila grška vlada, da mora zapustiti Grško najpozneje 31. januarja.

Prvotno bi imel odpotovati že 31. decembra, toda grška vlada mu je dovoljenje podaljvala za en mesec.

Ameriški konzul mu je vzel njegov potni list in ga preklekal, toda sedaj se pogaja za nov potni list.

Kot pravi Reuterjeva časnika, grška agentura, je ameriški poslanik v Atenah že sprejel naročilo svoje vlade, da Insullu vrne potni list, ako bi grška vlada zanj prosila.

London, Anglija, 19. dec. — S Samuelom Insullom bo angleška vlada postopala na isti način kot z vsakim Amerikancem, ki ima ameriški potni list.

Da je bil rojen v Londonu in da je bil angleški državljan, pri tem ne pride v poštev.

KAPITAN SE JE USTRELIL

Ameriški parnik je nasadel na skalob. — Kapitan iz New Yorka se je ustrelil. — Parnik upajo rešiti.

Famagusta, otok Ciper, 19. decembra. — Kapitan Arthur T. Hickey, poveljnik parnika Exchange, ki je last American Export Line, se je ustrelil, ko je njegova ladja nasleda v soboto o polnoči ob severnem obrežju Cipra v Sredozemskem morju.

Exchange je nasadel ob mirnem morju pol milje zapadno od rta Plakoti. Stroj so bili poškodovani in v parnik je pričela teči voda. Parniku je hotel na pomoč parnik iste družbe Exchange, ki ga bo skušal rešiti s tem, da mu odvzame tovor.

Ako bo vreme ostalo še dalje lepo, parnik ne bo v nikaki nevarnosti. Osem potnikov so s parnika pripeljali v Famagusto.

Parobrodna družba je odredila, da bo kapitanovo truplo balzamirano in s parnikom Exchange pripeljano v New York.

Exchange, ki je tovorni in potniški parnik, je odplul iz New Yorka 25. oktobra v pristanišča Sredozemskega in Rdečega morja. Parnik ima 5839 ton in je dolg 400 čevljev.

Kapitan Hickey je bil samer in je bil star 37 let. Stanoval je v Rochester, N. Y. Za poveljnika parnika je bil imenovan leta 1932.

PREMIRJE V GRAN CHACO

Mirovna pogajanja se bodo začela v soboto v Montevideo. — Premirje je bilo sklenjeno o polnoči.

Montevideo, Uruguay, 19. dec. — Premirje v Gran Chaco, ki pomenja istočasno tudi premirje na vsej zapadni zemeljski polobli, je stopilo v veljavo danes o polnoči.

Na 300 milj dolgi fronti v divjinih andeh Bolivije in Paragvajem je zavladal mir.

Bi je že tudi skrajni čas, da sta obe stranki odložili orožje.

Bojev se je udeleževalo 150.000 vojakov, 30.000 jih je padlo, 20 tisoč jih je bilo pa odvvedenih v ujetništvo. Na tisoče jih leži ranjenih čezirama bolnih v provizoričnih jstniščih.

Premirje je izposlovala posebna komisija Lige narodov, in dočeno je bilo, da bo trajalo do polnoči 31. decembra.

Skoro gotovo bo pa do onega časa sklenjen mir ter bo uravnan spor, ki je trajal nad petdeset let.

VIHARJI NA SEVERO-ZAPADU

Seattle, Wash., 19. decembra. — Strašni viharji, ki divjajo po severozapadu, so zahtevali zopet 2 človeških žrtvi. Več mest je poplavljenih, ladje pa ne morejo v pristanišča.

Škoda, ki so jo povzročile narasle reke, je ogromna.

OB SARAJEVSKEM ATENTATU JE BIL GOVERNER BOSNE

DUNAJ, Avstrija, 19. decembra. — Gen. Oskar Potiorek, ki je bil najžalostnejša podoba v svetovni vojni, je umrl v Celovcu na Koroškem v starosti 80 let.

SOVJETI SO POBRALI ŽITO

Glavne province so izpolnile kvoto. — Sedaj je dovoljena prosta trgovina. — Železniški promet pomanjkljiv.

Moskva, Rusija, 19. decembra. — Poglavitni poljedelski kraji so sklonili svojo oddajo žita državi in kmetom je sedaj dovoljeno prodati svoje žito. Ti poglavitni kraji so: savtni Kavkaz, pet izmed sedmih ukrajinskih provinc, tatarska republika, Krim, Baškiri, Moldavija, Armenija in provinca Moslava, Leningrad, Nižij Novgorod, Ivanovo in Volga.

Od teh je severni Kavkaz politično najvažnejši, kajti ravno tukaj se je pokazala največja opozicija proti kolektivnim kmetijam. Ko je Kavkaz 11. decembra sklonil oddajo žita, se je to zgodilo dva meseca prej in izvoženih je bilo 500.000 ton več žita kot lansko leto.

Vsled tega pravijo "Izvestja", da je kolektivizacija zmagala nad kulaki (malimi kmeti) in da je letos zadnje leto, ko je imela vlada kakke neprilike s severnim Kavkazom.

Vendar pa je trgovina z živili zelo ovrhana, ker je železniški promet zelo pomanjkljiv in prebivalstvo po deželi le z veliko težavo dobi industrijske izdelke in sol.

Vlada sedaj izdeluje načrt za boljši blagovni promet, kajti tovrstni vlaki vozijo do 30 odstotkov pod določeno normalo. Ravno tako pa je tudi potrebno pravilno razdeliti industrijske izdelke, zato je treba izkrenega ravnatelja, ki bo reorganiziral razdelitev izdelkov. Sovjetska vlada bo najbrže vzela na to mesto zastopnika kake velike ameriške družbe.

Med kmetiskim in mestnim prebivalstvom v Rusiji je velika vrzel. Za kmeta ima denar le majhno veljavo, ako zanj ne more dobiti blaga in če mu niso stavljene prevelike ovire, da more čez svoje potrebo prideti žita, katerega more prelatiti in nato kupiti drugega blaga, ki ga potrebuje.

ILEANA IMA DRUGEGA OTROKA

Dunaj, Avstrija, 19. decembra. — Princisa Ileana je v Moedlingu povila svojega drugega otroka, Ileana, ki je hči romunske kraljice Marije, je žena avstrijskega nadvojvode Antona. Otok, ki je delica, bo krščen na ime Ileana Marija.

Mati princese Heane, kraljica Marija, bo otrokova botra, boter pa bo bivši španski kralj Alfonz.

To je že drugi Ileanin otrok. Prvi je sin, ki je star 18 mesecev.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

GOSPODARSTVO PEŠA V ITALIJI

Mussolini hoče znižati stroške za izdelke. — Trgovina je zelo zastala. — Uvoz in izvoz sta padla.

Rim, Italija, 19. decembra. — Italija je vpeljala splošno znižanje plač, da pridejo v soglasje s položajem, ki je nastal vsled depresije štirih let.

Vladnim uslužbencem je bila znižana plača za 8 odstotkov, ravno tako so bile znižane plače vsem drugim delavcem. V sorazmerju s tem, bo vlada skušala znižati tudi ceno živilom.

Da je to znižanje potrebno, je razvidno iz italijanske inozemske trgovine. Svetovna trgovina Italije je od leta 1929 stalno padala, le v tretji četrtini letošnjega leta so je nekoliko izboljšala. Na drugi strani pa je ravno v tem četrtletju imela najmanjši dobiček. Padec v izvozu je dokaz, da je Italija izgubila mnogo trgov, na katere je bila navezana. To je zelo hud udarec za Italijo, ker mora priložiti svoje izdelke, da more plačati surovine, ki jih mora dovažati iz tujih dežel. Da pa more Italija s svojimi izdelki tekmovali z enakimi izdelki drugih dežel, jim je bilo treba znižati ceno s tem, da so bile znižane plače delavcem.

OBREŽNA STRAŽA BO ODPRAVLJENA

Washington, D. C., 19. dec. — Predsednik Roosevelt se je danes posvetoval s poveljniki obrežne straže in mornarice. Razpravljali so, kako bi združili obrežno stražo in mornarico. Prva je podrejena zakladniškemu, druga pa mornariškemu departamentu.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 225 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with 2 columns: Subscription rates for different durations and locations (USA, New York, elsewhere).

Subscription Yearly \$2.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" ishaia vsaki dan izveštiti nedelj in pravnihov

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

LIGA NARODOV

Liga je polagoma postala zveza demokratičnih držav. Demokratiški narodi so prevzeli vodstvo pri stvritvi Lige in ustanovili so jo, da bi bila demokracija zagotovljena vsemu svetu.

Ligo so ustanovili, ker so bili v nevarnosti, da izgube svojo najdražjo svobodo na korist tujemu militarističnemu absolutizmu, proti kateremu so se borili štiri leta in se obenem borili proti vojni.

Po desetih letih v Ligi se je edina absolutna monarhija pričela upirati.

Njeni militaristi so se polastili Mandžurije in so potegnili Japonsko iz Lige, ker ji ni hotela priznati, da je bil ta čin miroljuben.

Drugi je bil Hitler, ki je v Nemčiji vpeljal absolutno in vojaško diktaturo in hotel razbiti demokratični duh izven nemških meja ter je odšel iz Lige, da bi hitreje dosegel enakost v oborožitvi.

Italija je edina važna članica v Ligi, ki stoji za njo militaristični absolutizem. Njen diktator sedaj vabi ostalih 53 članov Lige, da izpremenijo Liginu pravila tako, da bodo všeč onim, ki zametujejo demokracijo.

Liga pa rajši izgubi Musolinija, kot pa izpolni njegove zahteve. Vendar pa članice Lige ne mislijo, ako bo Mussolini izvršil svoje pretnjo.

Mussolinijeva zahteva, da imajo večje države pri Ligi večjo moč kot pa manjše države, je nasprotna demokraciji.

Vsled tega bo Liga trdno stala za demokracijo in enakost med narodi.

MOLITVE ZA PROHIBICIJO

Vodstvo Ženske Temperenčne Unije je pozvalo svoje članice, naj prihodnjo nedeljo molijo, da bi Bog čimprej vrnil deželi prohibicijo, katero je po trinajstih letih odpravila ljudska volja.

Dvomimo, da bi bila molitev uslišana. Sicer je pa bogokletje moliti za nekaj, kar je stotideset milijonskemu narodu v pogubo in propast.

NOVA FRANCOŠKA VLADA

Po komaj dvodnevni krizi je bila sestavljena nova francoska vlada, že peti v razdobju poldrugoleta. Predseduje ji rad. Chautemps, ki je obenem notranji minister. Vlada je le malo renovirana izdaja v zbornici zrušene Sarrautove vlade.

Po vsem ni čudno, ko vsi komentirajo o novi vladi, francoski in inozemski, soglašajo v sodbi, da bo tudi Chautempsov kabinet te kratkotrajnej in da ima izrazito prehodno značaj. Latentna politična kriza, na kateri trpi parlament zaradi kratkotrajnosti dogmatične socialne demokracije že ves čas po levčarski zamgi pri lantskih volitvah, traja v nezmanjšeni meri dalje kljub razmeroma hitri sestavi novega kabineta.

Chautemps se mora kretati in boriti na istih vulkaničnih tleh, na katerih so se ponestrili vsi njegovi predniki iz levčarskega tabora. Kakor ti niso imeli, tudi novi predsednik nima iza seboj nikake zanesljive večine in zato ni kakega jamstva, da na pade morda že pri prvem glasovanju v zbornici.

Vzrok za nestabilnost in nesigurnost vseh levčarskih vlad v Franciji je v nezanesljivosti in nepreračunljivosti francoske socialne demokracije. Ta do mednarodnega najjačja stranka v pariškem parlamentu je danes menda še edini tipični reprezentat predvojnega marksizma. Med vsemi socialističnimi strankami se samo francoska še tayloritno in ozkosrčno drži svojih dogm, čeprav je jasno že vsemu svetu, da so se obrabile in preživlele. Na pojavu francoskega političnega življenja ne gleda s stališča Francoza, marveč je z nevdružnega razrednega stališča socialističnega dogmatika. Po teh svojih mazorih usmerja svojo taktiko ne glede na državne interese in tudi ne glede na resnične interese delavstva. Zaradi svojega otodolskega stališča francoski socialisti tudi trmasto odklanjajo vsako pogodbeno zvezo z drugimi, čeprav v praktičnem pogledu skoro istovetnimi levčarskimi strankami. Ni jih ne moči, da s tem diskreditirajo nekaj tako popularni levčarski kartel, onemogočajo vsak trajni levčarski režim in pripravljajo teren za desničarsko zmago pri prihodnjih volitvah. Za najmanjšo malenkost je njihov voditelj Leon Blum pripravljen, da začne na polzki parket francoske zbornice ono zloglasno oranžno lupino — tako se glasi pariški parlamentarni žargon. — ki si na njej vlada zloni noge. Značilno za neustaljenost momentanih političnih razmer je dejstvo, da je odklonil predsedstvo vlade Herriot, ki je gotovo najmočnejši vodja ne samo radikalov, marveč vse leve. Izgovoril se je na svojo bolezen. Res je bil pred kratkim hudo bolan in celo operiran, tako da bi bilo težko zahtevati od njega, naj prevzame težko breme ministrskega predsednika v časih, ko se ima vlada od znotraj boriti z ogromnim deficitom v državnih financah, na zmanjšaj pa opraviť z izredno kočljivo mednarodno situacijo. Toda

Herriot se kljub tej bolezi zelo aktivno in zelo vidno udelejuje v političnem življenju in tudi v parlamentu samem. Zato je utemeljena sodba, da je bilo sklicevanje na bolezen le izgovor in da je v resnici odklonil predsedstvo vlade zato, ker se mu položaj še ne zli zredi in ker za brezplačno delo noče izrabljati svojih sil in ne riskirati svoje avtoritete. Storil je to tem lažje, ker štejejo Chautempsa med njegove najintimnejše zaupnike in sodelavce.

Camille Chautemps spada med mlajše voditelje radikalne stranke. Bil je že ministrski predsednik, v vseh doseganjih štirikrat dvajsetkrat pa je upravljal notranji resor, ki ga je, kakor smo že omenili, obdržal poleg predsedstva tudi sedaj. Osebnostno uživa velike simpatije in velik ugled, vendar pa ni verjetno, da bi se mogel na čelu vlade dolgo držati.

Za trajnejšo rešitev francoske notranjepolitične krize so tri možnosti: aktivno sodelovanje socialne demokracije v levčarskem kartelu, koalicijska levčarsko konzorcijska z delom desnice in končno, kot ultimate ratio, nove volitve. Kakor kažejo dosedanje izkušnje dogmatičnih socialistov ni misliti, saj so raje riskirali raz-

USTAVNE REFORME V ITALIJI

Fašistični publicist Cesarina Sforza je objavil v enem izmed rimskih listov daljši članek, v katerem razpravlja o bližnji reformi italijanske ustave in novi ureditvi zakonodajne in izvršne oblasti. Uvodoma ugotavlja, da se bo fašistični režim kot dosleden naprotik demokraciji pri bližnjih volitvah poslednjič poslužil dosedanjih parlamentarnih sredstev na izvedbo svojih reform. Volitve, ki se bodo vršile konec marca ali pričetkom aprila prihodnjega leta, bodo imele značaj plebiscita, nova poslanska zbornica pa bo sedanji parlamentarni sistem do določaja likvidirala. Predlagala bo novo ustavo in tako uvedla v Italijo korporacijski sistem.

S to jedrilo reformo namerava režim odpraviti izražanje volje italijanskega ljudstva na osnovi splošne volilne pravice in volilnih plebiscitov. Zakonodajna oblast ne bo več niti formalno nadrejena izvršni, marveč vzporedna z njo, tako da se besta obe izpolnjevata. Po novi ustavi bo imel glavno oblast veliki fašistični svet, ki je v ostalem že sedanji stvarni vrhovni organ režima. Novi korporacijski svet bo sicer imel delno zakonodajno oblast, toda le v gospodarskih in socialnih vprašanjih. Politčna pravna vprašanja pa bo reševal kak drug legislativni organ. Sforza meni, da bo to najbrže sedanji senat, ki pa ga namerava režim iz novo ustavo prav tako dočela preurediti.

Na ta način, zaključuje Sforza, bo fašistični režim obvladal zadrego, pred katero se je v zadnjih letih znašel ves civilizirani svet: parlament ali societi. Mussolini se je odločil za srednjo pot, tako da bo skušal s pomočjo fašističnih korporacijskih organizacij ter političnih ustanov, ki so pod kontrolo fašistične stranke,

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

cep svoje stranke, kakor da bi se odločil za vstop v vlado, čeprav današnje razmere to nujno zahtevajo. Tudi za koaliciojo med levico in desnico, za nekak obnovoji režim narodne sloge, kakršnega je imela Francija leta 1926 pod Poincarejem, so izglekli za enkrat še slabi. Vendar pa ne bo drugega izhoda ali pa morajo neizbežno priti volitve. Na ti dve alternativi, ki lahko prineseta končno rešitev iz zagate, očividno tudi čakata Herriot in Tardieu, najjačja politična duhova sodobne Francije.

vesti novi sistem fašistične države. Fašistični politični krogi so pričakovali, da bo režim proglašil novo ustavo po fašističnem revolucionarnem pravu, ne pa potom poslanske zbornice, ki jo še vedno smatrajo vsaj za formalno demokratsko ustanovo. Toda Mussoliniju so narekovali taktični politični razlogi, da se je odločil za parlamentarno izvedbo svojih reform. Sedanja poslanska zbornica bo imela do svojega razpusta le še dve zasedanji. Prvo se je pričelo 10. decembra, drugo pa bo pričetkom prihodnjega leta in bo na njem zbornica obravnavala novi državni proračun za l. 1934—35.

Nova zbornica, ki bo izvoljena pri prihodnjih volitvah, bo imela torej le kratko legislativno dobo in omejen mandat. Odobrila bo le novo ustavo, nato bo pa takoj spet razpuščena.

BLAZNIKOVE Pratike za leto 1934 IMAMO V ZALOGI Cena 20c s poštno vred. "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

Dopisi.

Peter Zgaga

Brooklyn, N. Y. Mladinski izbor se pridno pripravlja, da zopet letos razveseli newyorške Slovence z božičnim programom. Na Sveti dan ob trelh popoldne bodo nastopili v Slovenskem Narodnem Domu v raznovrstnim programom pri božičnem drevescu. Sv. Miklavž pa tudi ne bo na nje pozabil in bo gotovo pripravil darilo za vsakega.

V nekm starokrakskeim časopisu je izšel naslednji oglas: — Tem potom stvarimo vse, ki širijo zlagano govorico, namreč, da bo imela zastavonošinja našega društva nezakonskega otroka, naj prenehajo s tem grdian obrekovanjem. Zastavonošinja našega društva ne bo imela nobenega otroka, pač bo pa imela otroka druga zastavonošinja gospodična Tončka M. Zastavo nosi prva zastavonošinja, druga zastavonošinja je pa samo njena spremljevalka, vsled česar je treba smatrati našo zastavo za neomadeževano. Vsa-kega, ki bo še nadalje širil te lažnjive govorice ter s tem blatil našo zastavo, bomo sodnijsko zasledovali.

Kdo se ne veseli te močne armade naših mladih src? Vedno imajo uspeh, občinstvo jih z užitkom posluša in zato upamo, da bodo tudi to pot naši rojaki napolnili dvorano in jim dali novega poguma za bodočnost.

Na zemlji res imamo ljubezen, toda samo za ceno smrti. Če nam ne bi bilo treba umreti, bi tudi ljubezen bila dokaj brezpomembna zadeva.

Najprej bodo zapeli nekaj božičnih pesmi pri drevescu, zatem pa bo deklamirala mala, talentirana Danica, Cerar kratko pesmico. Potem sledijo razne narodne pesmi po večini nove, zlastne in veselo, tako da se vse zadovolji. Tudi "Prišla je miška" ne bo izostala, ker je bila pri zadnjem izvajanju s takim navdušenjem sprejeta.

Na daljnem Severu živi narod Eskimov. Eskimi imajo svoje šege in navade in svoje postave. Postave so stroge. Laž naprimer kaznujejo s smrtjo. Zato ni nič čudnega, da narod Eskimov dosedaj ni proizvedel še nebenega diplomata.

Nekaj posebnega bo dramatičen prizor, "Mali Miček", ki toži na grobu matere, kako se mu hudo godi, odkar je mamica odšla na drugi svet. Angelj božji pa ga reši zemeljskega gorja in ga ponese k dobri materi.

Vlogi Miška bo pel Henry Shubel, na klavirju bo pa spremljala to in vse druge točke njegova sestra Pauline. In še mnogo drugega, lepega se vam bo nudilo ta dan.

Razorožitvena konferenca v Ženevi nima posebnega uspeha. Poglaviten vzrok neuspeha je dejstvo, da gospodje, ki se konferencc udeležujejo, skušajo druge razorožiti, ne pa sebe.

Začetek bo točno ob 3. uri popoldne. Zato pridite in ne prepuzno, ker vsake točke je škoda, če jo zamudite.

Užaljena žena je rekla svojemu možu: — Z mano besedo: ti si strašen zmož.

A. Š.

Mož ji je pa odvrnil: — Ti si pa strašna ženska — z milijon besedami.

ZNAČILEN POJAV ČASA

Iz Londona poročajo: Se nikoli ni zabeležila kronika toliko primerov sprave in ponovnih ženitev med ločenimi soprogi, kakor letos. Od januarja doslej se je v Angliji vzelo 500 parov zakoncev, ki so živeli že nekoč skupaj. V največ primernih so dosegli te spravo otroci, kajti dve tretjini parov, ki so zopet izjavili pripravljenost za skupno življenje, imata potomstvo. Neki londonski advokat za ločitev je izjavil, da se je spoznavalo glede skupnega življenja trideset njegovih klientov, ki jih je nekoč zastopal pred sodiščem. Odlvtnik je še pripomnil, da ne pozna niti enega primera, da bi se branila ločena žena vrniti s k svojem prvemu možu, čim je mož pokazal voljo, da si zopet želi njenega tovarištva v zakonu.

POTREBUJE SE 10 do 15 mož za delati drva: plača \$1.25 od korta, dober gozd in blizu do dela. Oglasite se pri: J. Jančić, West Line, Pa., ali pa West Walley, N. Y. Preselimo se prve dni po Božiču. (2x 19&20)

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno. Uprava "G. N."

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with 2 columns: Exchange rates for Yugoslavia and Italy.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lireh dovoljujemo še boljše pogoje. VEPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJIH Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

NAMESTO MILOŠČINE DELO

Ko je bila odpravljena prohibicija, je imenoval predsednik Roosevelt poseben odbor za kontrolo opojnih pijav. V odboru so zastopniki raznih vladnih odsekov.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

B. BORKO:

TIHOZITJE

Za hip je zavladala v sobi napa- ta tišina, kakor da bi kdo prislu- škval in siel odhajajoče, daljne stopinje. Ljudje so odšli, nastala je tema in predmeti so se zili v mrtvo, brezlično gmoto. Počasi se je napetost olajšala v blagodejno občutje samote. Tema je materin- sko objela vse nežive reči. Ah — je dihalo iz njih vesoljno, skrito živ-ljenje — zopet smo same in svet- lebe ni več! Lahko sanjamo in se pomenkujemo med seboj! Ko iz- rinejo luči in odidejo ljudje, ki da- jejo rečem svoje zmotne pojme, se začnejo njihovi pomenki v pra- žetku narave — te njeni posled- nji, najtemnejši skrivnosti.

Vse je bilo pripravljeno, kakor so hoteli ljudje; oni pa, ki so čakali razsedetja, so še bili zunaj. Smrekovo drevesce je stalo na mi- zi. Z vej so imi viseli pozlačeni o- rehi in vmes so rdele jabolka kakor stihizirana lica lutk. Tu in tam so bile pritrjene voščene svečice. Tudi dva zvončka sta bila zasla- ta to družbo. A največje čudo je bilo spodaj: starinsko jaslice iz lesa z Marijo in Jožefom in Jezuskom v plenjah, s pastirji in ovčami, za- krivljeno streho betlehemskega hle- va in z veliko repatic, ki je sijala nad hlevom in oznanjala nebeško blagovest. Vsa pobožna, v vekovih pričakovanja in neutešenega hra- penenja porojena legenda, je ozi- vela v teh drobčkanih, s židnimi, sujestimi barvami zaznamovanih tkih iz mehkega lesa. Iz njih je sijala topla, navivnost slovenskega alpskega božiča. Tako v majhnih snajh, ki jih je na pol zametel svet, sanjajo o palestinskih nočeh kjer se pod oljkami pase črta drobnice in nad strehmi dobro- dušno mežikajo debele, po člove- ško zvedave zvezde. In predmeti, ki so se v onem tipu zili drug v drugega ter se

razumeli v prajeziku veselstva, v katerem pojo atomi na svojem več- nem plesu, so jeli pripovedovati svoje prigode. — Ah, — je reklo smrekovo drevesce — ali je bilo to življenje — ona opojna rast na podnožju gore, potreba, da se si- riš, vzpenjaš kvišku in venomer hrepeniš k solnemu in višnjevemu nebesu! Ali je to življenje? Spra- jaš se s tli, srkaš iz njih, združja-ješ se z zrakom in ga sprejemaš vase. Solnce ti daje čudovito slad- kost; voda pronica v tebe in ko za- piha veter, zasumiš, zajokaš, smr- kovo dete — lahno, komaj sišno, koroda smešno zajokaš in vendar jokaš s starimi, višjiimi, pomnejšimi smrekami. Kdaj se je to končalo? Prišel je star, bolehav mož in me je odžagal. Mnogo takih-le smr- eč, drobne gorske deec, si je bil napril in je odšel z njim med druge ljudi. In ko nas je prodajal, so se mu tresle roke. Zakaj? Mar ne bi bilo lepše, če bi bil tudi on tako neskrbno rasel in se vzpenjal k solnemu in višnjevemu nebesu? Zakaj se ljudem tresejo roke? Ali je nemara to njihov jok? Morda tudi njim zavriš v vejav kak zlo- hoten, oster veter? — Moje življe- nje je minilo; zdaj bom zopet zem- lja, zrak, voda. In kaj bodo ljudje, ki so me postavili na ta prostor? — To, kar me stvari — je od- govorila voščena sveča. — Sanjam o cvetnih poljih. Tam je svoboda. V belih časkah cvetle sem sladka med. Cvetlice me imajo zavoljo ljubezni. Ali veste, kakšna moč je ljubezni! Na poljani se je naučil: kar je živega, vse drihti od nje. Na- hero me in v topli temi njihovih panjev izprememim svojo snov. Postanem neživo. Ljudje izločajo sladkost iz mene. Kaj ostane? Ru- menska mast — zadnji odsev solna- s poljane. In me zgnetejo v svečo. Moj namen je: goriti. Iz mene gori ljubezni na poljani; vonjajo slad- ke svatovske pojedine; debele, ki jih zlavna ni več, breče od droh- nih skrbi skopnega življenja. Za- kaj hočejo ljudje, da gorim in se vrnem na poljane in znova zači- vni!

— Kdo ve, zakaj nemara zato, ker je vedno v bližini ljudi in ker ima videz dekliških llič, ki so za- rdela od mrza. — Sreča je ščno v drobnih rečeh. Kar je velikega, ne osrečuje. Sreča je: zoreti in da- jati se. Zvončka sta izpregovorila v svo- jem zvenkljajočem, kovinskem smu. Nič ne vesta o prerajajočih silah in vratolomnih tajnah živ- ljenja. Zakovana v svoj metalni sen, sanjata o kraljestvu sozvočja in ubranosti, o velikih ognjih, o strastnih dotikih gorkote, o skriv- nostih oblikovanja. — Cin, cin — zveni venomer v njunem smu in le medlo poslušata govor drugih reči, ki so prišle iz sveta živih. Sreča kovine ni v tem, da se izpremeni v življenjske smo- vi; nje sreča je v stahni udarnosti zakonom podzemnega sveta in nje zvok govori o pradobah, ko je živ- ljenje še spalo v teminah bogov. Tedajci so se ogrlasile lesene fi- gure iz betlehemskega hleva. — Nič ne vesta o ljudeh, — so pravi- le v prajeziku narave, — to vemo aie ki smo nastale iz človeških rok. Kaj smo bile, preden nas je izob- likovala in podhovorila človeška mi- sel? Les, truplo minulega življe- nja. Ali veste, kaj je prav za prav sreča? Človek, ki nas je oblikoval, bi mogel o tem povedati. Sreča je: ustvarjati, delati, živeti ven iz se- be. Sreča ni v topi pokornosti za- konom, ki gibljejo svet — sreča je dana samo bogovom, ki dajejo t- zakone. Glejte, s kakšno ljubezni- jo nas je ustvaril naš mojster! — Vsaka poteza na nas je vpodobljen izraz te stvarjajoče ljubezni. Res so mu kapljale solze iz oči in reke- to se mu tresle od izmučenosti in bede. Toda njegove oči so gledale betlehemsko noč in njegovo srce je jokalo od božične sreče. Evangelj- ski človek je bil naš mojster, in če zdaj pogledate ljudi; boste videli, da jih ni več. — In kje je vaš mojster? — je vprašalo jabolko. — Ga že zdavnuj ni na svetu. Vrnil se je v stvarstvo in se je po- mešal z vami. A me oblike nje- vega sna smo ostale, da razodeva- mo živim ljudem čudo božične no- či. Stvari so umolknule in se zami- slile. Nepojmljivo je življenje iz- ven življenja. Tihožitje božičnega večera se je strnilo v nemo priča- kovanje. Skoz vesoljnost prostora v sobi je tiho pozvanjal metalni sen zvončkov in je govoril o pra- dobah, ko ni bilo življenja.

Iz Slovenije.

Novi grobovi. V Hrastniku je umrla po dol- gem bolehanju kot žuter jetike 33-letna Anica Kočevarjeva. — V Lubljani je umrla Cecilija Klinar, po rodu Žmštkova.

Huda sodba zaradi krive prisrege.

Ne mine teden, da ne bi mali se- nat razpravljaval o krivih prisreгах. Ta gudi zločin se je silno razpasel med ljudstvom. 28. novembra je senat trdo prijel nekega krivopri- seznika. Pred sodniki je stal vi- sok možakar, 60-letnik, Ljubljani-čan. V civilnem procesu je bil po krivem prisregel. Pred senatom se je izmikal na vse mogoče načine, zatnjeval je v omer: "Za vse vem toliko ko za svojo smrt..." Lahko pišejo v protokole, kar ho- čejo". Stari mož je bil obsojen na 3 mesece strogega zapora ter v izgubo državljskih pravic za 2 leti. Kazen bo moral nastopiti, ker ni bil izrečen pogodno. Predsednik: "Ste razumeli sod- bo?" Mož: "Razumel". Predsed- nik: "Tri dni lahko premisljujete na pritožbo!" Mož je godrnjajoč odšel, jezno odpr vrata, rekoč: "Dom pa tjav potlej toži!"

Požar sredi mesta.

Požari v neposredni bližini Mur- ske Sobotice so pogosti, v mestu sa- mem pa zelo redki. A pred dnevi je plamen divjal na Lendavski ce- sti, skoraj v središču mesta. Okrog desete ure je začelo goriti pri klo- bušanju v Sekčini. Ograj mu je upepelil obsežno ostreže tako, da so ostali le goli zidovi. Zgorela pu- sta tudi dva avtomobila. Škoda je velika ter je le delno krita z za- varovalnico. Na kraj požara so prihleteli domači gasilci, ki pa ni- so mogli stopiti takoj v akcijo, ker niso takoj ustreželi struji. Krivida na tem je baže na meša- nem benzinu. K sreči pa ni bilo ve- trovano in požarnikom se je posre- čilo ogenj emejiti in s tem odstra- niti sleherni nevarnost za poslop- ja v neposredni bližini. Ogenj je bil nastal po nesrečnem malklju- ju. Domnevajo, da je v podstre- žju iz dimnika, ki je bil že star ter je getrivo imel kake špranje, pa- dla iskra na bližnjo slamo.

Neprestani vlemi.

Kakor smo že poročali, so vlo- ni tativi pred dnevi v trgovino Anie Polensakove v Stari Loki in v gostilno Lovrenca Hafncezja na Kolodovski cesti. V istem času so obiskali tativi tudi gostilničar- ja in posestnika Antona Porento v Bituju pri Stari Loki. Tatvina je prišla šele zdaj na dan zavoljo tega, ker so domači vtomilski ob- iski zamolčali v prepričanju, da bo prišel tat ponovno in da ga bodo nato ujeli. To se seveda ni zgodilo. Orožniki više vsestransko pre- iskavo in obstaja upanje, da bo vtomilska družba prav kmalu za- zapohi. Vlom pri Porentovih se je zgo- dil takole: Noč je šla že v zgod- nje jutro, ko je prebudilo Poren- tove zvonenje. Ker je bilo man- reč pri Porentovih že večkrat vlomljeno, je maenstil gospodar v lokalu zvonice ki zavoni, ako pri- de nepoklican gost v hišo. Gospo- dar je na zvonenje pohitel takoj v stranske prostore svoje hiše in pregledal vse, a nikogar ni mogel najti. Misleč, da nikogar v hi- ši, se je odpravil nazaj spat, a ne za dolgo. Ko je legel, je že spet zažvonilo. Porenta je poklical tamkaj stanujočega upokojenca Božiča, da bi skupno prišla ne- pridiprava. Pa jim ni uspelo. To- liko sta pač opazila, kako je izgri- nala črna postelava v noč, mista pa mogla bežeča prepoznati.

Zoper izvinjenja

Advertisement for PAIN-EXPELLER medicine, mentioning its effectiveness for various pains and its safety.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

78 Frochardka se je zahelhtala. — Ni mogla biti! Zakaj pa ne? To se la- hko pripeti vsakemu dekletu, ki ima lepe oči in lep obraz... Ugrabili so jo, ti pravim, in težko da bi se nama posrečilo najti jo.

Luiza, ki se je še vedno za silo premago- vala, je naenkrat krčevito zaplakala. — Pri pogledu na solze, ki so priletele po de- kličnih lilih, je Frochardka skočila k mi- moidočim, iztegnila je obe roki in razmr- nrala sama pri sebi: — To žalost bo treba primerno izkoristi- ti.

In ponovila je z najžalostnejšim glasom: — Usmilite se uboge slepe, ki že od večera ni imela ničesar v ustih!... Le poglejte, do- bri ljudje, solze ji teko po lilih... Usmili- te se!...

In s svojo kočeno roko, ki se je tresla, kadar je bilo treba, je pokazala na Luizo, ki je neprestano plakala in tarnala.

Toda kot v zasmeh vsemu starkinemu trudu so dajali ljudje zelo malo miloščine. — To ni vse skupaj nič! — je godrnjala Frochardka. — Mar ni prava nesreča, da je ne morem vleči s seboj in prisiliti, da bi sklepala roke?

Potem se ji pa lokavo zarežala in pripo- nila: — Takole pa ne pojde dolgo, dušica mo- ja... Razbijem vse, ko se vrnem, in prise- gam ti, da boš delala kot se spodobi, ti slepa deklina! Med neprestanim godrnjanjem nad neus- pehom se je beračica vrnila in sedla na klop, da bi sešela drobšč, ki ga je bila na- zadrževala.

Dvanajst krajarjev in tri vinarje! To ni vredno, da bi človek preliil toliko solz. — je godrnjala, ne da bi se zmenila za Lu- izo. Luiza je bila nehala plakati.

— Ali govorite meni, gospa? — je vpra- šala misleč, da so bile zadnje starkine besede namenjene nji.

— Pravim... da je čas obeda... in da ni- mam dovolj denarja. — Zame nič nikar ne skrbite, jaz nisem lačna, — je dejala Luiza.

— Tem bolje zate. — je odgovorila bab- nica, — meni pa že pošteno kruli po trebu- hu. In pozabiti ne smeva, da najina pot še ni končana.

Luiza se je pa bala nasprotnega. Zato si je globoko oddahnila, ko je zvedela, da bo- sta še iskali Henriko.

— Kam pa pojdeva, gospa? — je vpra- šala boječje... Če Henrike še ni bilo v pi- sarnu, utegne priti pozneje... čez dan... Ali se vam ne zdi, da bi bilo pametno... ostati kar tu in čakati?

— Kaj še! — je vzkliknila Frochardka. — To si pa kar izbij iz glave!... Da bi še se- dela tu na klopi? Saj mi že zdaj tako kruli po trebuhu, da se komaj držim na nogah... Ta je pa dobra! — je nadaljevala svojo pri- digo... na tej-le klopi... kot da nimava nobenega važnejšega opravka.

In ne da bi pomislila, kako težko bodo za- dele njene besede slepo siroto, je še pripo- nila: — In če tvoja sestra ni prišla, je pač ja- sno, da ni mogla, da je zaprta, da je nikamor ne puste! — Kaj pravite? — To, kar mislim... In pripominjam še, da ne mislim trati čas...

Prisilila je slepo, da je vstala, potem jo je pa prišla za roko in odvedla s seboj. Spotoma je neprestano godrnjala: — Ostati tu?... Kot da bi ne imela dru- gega dela... in kot da nama bodo leteli pe- čeni goldbje v usta.

Luiza je na tihem še vedno ihtela, ko jo je Frochardka vlačila po ulicah, trgih in kri- žiščih. Dan se je začel nagibati k večeru.

Vlačna meglja je šla Luizi do kože, da se je tresla od mrza v svoji lahki razcepni obleki. Hodniki so postajali mokri in spolzki, u- bogo dekle se je moralo trdneje oprijemati roke svoje spremljevalke.

Frochardka se je bila nehala zanimati za ujo. Bilo je jasno, da se ji mudi. Kar je izpustila Luizino roko, rekoč: — Tu počakaj, da se vrnem... in glej, da se mi nikamor ne ganeš. In slepa je slišala, kako kliče:

— Evo, tu sem, angelček!

In med materjo in njenim razvajenim si- nom se je razvil naslednji pogovor: — No, mati, ste danes mnogo nabrali? — Ne posebno, angelček, ljudje niso bili baš radodarni.

— Čemu vam je torej to dekletce?...

Luiza ni slišala konca tega stavka. Ven- dar je pa razumela, da je njena spremljeval- ka tiho nekaj povedala moškemu, ki je z njim govorila.

Kmalu jo je starka znova prišla za roko in odvedla v drugo smer. In zdelo se ji je, da roje starki težke misli po glavi, kajti mrmrala je:

— Izpremenimo način... — Torej hočete poskusiti... drugo sred- stvo, gospa?

— Seveda, dušiča!

— Mislite, da bo to boljše nego nadalje- vati?...

— Nadaljevati? — je zagodrnjala star- ka... No, tako neumna pa res nisem!

Luizo je pri teh besedah spreletela groza. — Zagotavljam vas, gospa, — je dejala po kratkem molku, — da vam bo moja se- stra iz vsega sreča hvaležna in da bo znala priznati...

Ah, to je zraslo na tvoji njeni! Častna nagrada, je-li? Kakor če pripelje človek na- zaj izgubljenega čucka!

— Ah, gospa! — se je jela opravičevati slepa... nisem vas hotela žaliti!... Govoreč z vami o hvaležnosti, ki jo vam bo izkazova- lila moja sestra, da ste me sprejeli pod stre- ho... sem upala...

— A jaz, jaz hočem, kaj drugega, obljube obdrži kar sama!

In ne da bi odgovorila na zadnje besede slepe sirote je še bolj hitela naprej... Luiza jo je komaj dohajala.

Ulice, ki sta po njih hodili, so postajale vedno bolj blatne.

Slepa je spoznala smrdljivo ozračje, ki jo je bilo presenetilo že zjutraj, ko sta odha- jali s starco doma.

In takoj je pomislila, da jo vodi starka nazaj v svoj brlog, kjer je bila prejšni dan tako negostoljubno sprejeta.

Če je tako, je pa treba opustiti vsako u- panje, da bo našla Henriko še istega dne.

Morala bi prebiti še eno noč brez svoje sestre, ki je ni od zgodnje mladosti nikoli zapustila.

Ta misel jo je mučila in vprašala je z dr- litečim glasom: — Kam pa greva zdaj, gospa?... V kate- rem okraju upate, da bova mogli najti...

— Najti... kaj? — je zakričala beračica srdito. — Pa vendar ne misliš, da bom teka- la tebi na ljubo kot splešena gazela?

— In vendar, gospa...

(Dalje prihodnjic)

Advertisement for Knjigarna "Glas Naroda", offering various Slovenian and foreign books for sale.

ZEMLJEVIDI

Table listing Slovenian regional maps and their prices.

CANADA

ZDruženih držav

NOVA EVROPA

ZEMLJEVIDI POSAMEZ- NIH DRŽAV:

Table listing individual country maps and their prices.

NE SMEM TE LJUBITI

Zanimiv roman iz življenja

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

26
 Gilda ga zadovoljno pogleda in skloni glavo.
 — Potem vas nikakor ne bom zadrževala, — mu pravi ter ga hladno odstavi.
 Gospa Marsalisova se ne more zdržati, da ne bi rekla:
 — Kako dobro, da si more gospica Verdenova pomagati brez vaše, ravnokar ponudene pomoči in nasveta, gospod Tribnitz. Prav gotovo ste za trenutek, ker vas je k temu naganjalo vaše dobro srce, pozabili, da morate odpotovati!
 Ves začuden jo pogleda.
 — Seveda — priznati moram — vest o smrti moje drage prijateljice je vplivala na mene tako uničevalno. Da, prosim vas, da mi dovolite, da se poslovim.
 — Z Bogom, gospod Tribnitz, srečno pot! — pravi gospa Marsalisova in okoli nstnie se pokajejo zaničevalne poteze.
 Gilda mu v pozdrav samo prikloni glavo.
 — Tako, Gilda, tega viteza žalostne postave ste sedaj za vedno rešeni. Nikdar več vas ne bo nadlegoval, tudi potem ne, ako bi svoj odhod tako naglo odložil, kot ga je sklenil.
 Gilda zoži rame, kot bi jo zeblo.
 — Veseli me, da mi ga ni treba več srečati. Zaradi njega sem imela mnogo težkih ur.
 — Uboga Gilda, — pravi gospa in ji boža roko.
 Polno popoldne v resnici pričejo sorodniki v polnem številu. Vsi so živeli v Berlinu in so se vsi z istim vlakom pripeljali. Nikdo ni drugemu privoščil, da bi prej šel v Wiesbaden, temveč so se vsi takoj skupaj odpeljali. Bile so tri sestrične pokojnice — dve izmed njih sta pripeljali s seboj svoje može — tretja pa je bila še samica. Počez njih sta še prišla en bratranec in en nečak.
 Gilda jih sprejme v salonu in jim sporoči, da je gospa Grabova umrla ponoči in da je bilo njeno truplo zaradi gostov v zavodu prepeljano v mrtvašnico.
 Sorodniki so ji takoj pričeli očitati, da jim ni že prej sporočila, da je gospa zbolela. Rekli so ji, da je to zelo neobikvano in da že vedo, zakaj tega ni storila, namreč, da so sorodniki niso mogli ž njo poravnati, da pa se bodo obrnili na sodišče in da se bodo tožili zaradi oporoke.
 Tedaj pa stopi Gilda ponosno in mimo med nje. Kako vesela je bila, da jim je sedaj mogla povedati na vse njihove očitke:
 — Gospoda, glede tega morete biti brez skrbi. Gospa ni napravila nikake oporoke.
 Za trenutek je vladala grobna tišina. Vse oči so bile vprte v Gildin blede obraz.
 — Nobene oporoke! — končno vpraša bratranec pokojnice, bied, kosčen mladčnik z navadnim, neizrazitim obrazom in blednimi innavskimi očmi.
 — Ne — nobene oporoke ni, — pravi Gilda mirno.
 Tedaj pa zašumi med sorodniki. Zmagovalno pogledajo vsi veselo presenečeni Gildo. Bili so prepričani, da se je Gilda silno jezila, da je vse njeno prizadevanje za dedščino brezuspšno prešlo.
 — Da, da, že je pravica v nebesih; ljubi Bog je vse te nečedne spletke prekrizal. Samo mi smo pravi dediči.
 — Da — mi sami —
 — Saj bi bil vnebovpiječ greh, ako bi nas Amalija prozrla.
 — Da Amalija je slednjč vendar le izprevidela, da ni mogla pred nami dati prednosti tujemu, pritopenemu dekletu.
 — Hvala Bogu, da je Amalija zopet vse popravila! Drugače ne bi imela miru v grobu.
 Tako se vseskrži slišijo besede. Veselo presenečeni so se že smatrali za dediče in so naravnost kazali Gildi, da je popolnoma odveč in da ne more ničesar, prav ničesar pričakovati od njihove velikodušnosti.
 — Saj ste vsa leta v hiši naše drage pokojnice živeli v največjem razkožju in ste jo proti nam talco grdo naščuvali, — pravi zlobno ena sestrična.
 — Seveda, — pridene druga, — ste imeli dobro. Ako mislim samo na draga potovanja, na katerih ste bili ž njo. Mi si kaj takega nismo mogli privoščiti. In sedaj je za vas konec takega razkožja. Zastonj ste upali, da vam bo naša draga pokojnica volila svoje premoženje, da bi mogli tako sijajno življenje nadaljevati.
 Gilda jih gleda z velikimi očmi.
 — Ne, milostljiva gospa, nikdar se za to nisem potegovala. In molite se, ako to mislite.
 Neporočena sestrična se glasno in zanjčljivo zasmeje.
 — Z vami se godi, kakor z lisico s kislim grozdjem. Hvala Bogu, da je sorodniki čut naše dobre pokojnice zmagal nad vašim prizadevanjem.
 Gilda se ni zdelo vredno izreči še kako besedo v svojo obrambo. Z zaničevanjem pogleda na stariško devojco.
 — Nikar me ne gledajte tako nestranno. Mogoče ni res, da ste našo sestrično ščuvali proti nam?
 Gilda se izravna.
 — Ne, ni res.
 — Haha; seveda tega ne boste priznali.
 Gilda samo skomigne z rameni in stopi za koraj nazaj.
 — Pusti to, Ema, — pravi bratranec, — Sedaj imamo važnejšega posla, kot se tukaj gverpirati. Bog je ukrenil vse kar najboljšje. Sedaj gremo na pokopališče in bomo molili pri dragi pokojnici. Vlečte me, da bi še enkrat gledal v njen občuzni obraz in bi se ž njo spravi. Saj je vse popravila: Potem se zopet vrnemo. Gospica Verdenova nam bo morala potem pojasniti marsikaj, kar se tiče njene zapuščine, kajčkar ji je o tem znano.
 — Da, natančno moramo vedeti, kakiko svoje lastnine je pokojnica prinesla sem v Wiesbaden. Ves drugo je pod ključem v Berlinu in na banki, — pripomni ena sestrična.
 In neporočena sestrična se zopet obrne zlobno k Gildi:
 — Svoji dragocen nakit je naša sestrična gotovo tudi vzela s seboj. Kje je?
 Gilda je bila pri koncu, kar je še mogla prenesti.
 — Nakit je tukaj — v tej omari. Morete se prepričati, da ničesar ne manjka, — odvrne kratko in jezno.
 Obmašanje teh ljudi se ji je zabilo.
 Bratranec je moral uvideti, da je sestrična Ema šla malo predačle. Zato hoče pokazati malo dobovoljstva in pravi:
 — V bodoče, seveda, ne moremo da vas ničesar tveč storiti, gospica, Verdenova. Gledali pa bomo na to, da dobite stanovanje za toliko časa, da si sami koj preselbite.
 Gilda se pogladi po čelu. Žile njeneza obraza se napno.
 — Vaše dobronje se na noben način ne bom posluževala. Edino, kar vas prosim, je, da mi dovolite, da stanujem v teh sobah do 15. oktobra. Do tedaj je najemnika plačana. V ostalem pa se odločno zalvaljujem za vse. Svoje stvari in zlatrno, katero mi je dala moja rednica, smem pač vzeti s seboj? Ali pa mogoče mislite, da mi boste tudi to zagnili? Potem mi morate to povedati.

(Dalje prihodnjč.)

ODBOR ZA KONTROLO OPOJNIH PIJAC

Predsednik je osnoval zvezno administracijo za civilna dela. Administracija bo zaposlila one ljudi, ki so dosedaj dobivali občinsko oziroma državno podporo. Slika nam kaže skupino takih delavcev v Griffith Parku pri Los Angeles, Cal.

SPOMENIKI ŽIVALIM

V Angliji so postavili spomenik milijonom konj, ki so poginili v svetovni vojni. V Nemčiji so odkrili bronast spomenik vojnini pesmi, ki so služili pri sanitetnih oddelkih in na Japonskem so posvetili z velikimi narodnimi slavnostmi spomenik živalim, ki jih je pobrala vojna v Mandžuriji — a vse to ne bo preprečilo, da ne bi v prihodnji vojni padle spet he ljudijske "neumnih" živali kot žrtev človeške kulturčnosti.

Na svetu so pa pendar trije spomeniki, ki so jih postavili živalim iz nesebičnih razlogov in zahtvalo za rešitev številnih človeških življenj.

Prvi spomenik je splošno znan in posvečen bernardineu Barryju, ki je na Velikem Sv. Bernardu rešil mnogo ljudi ledene smrti.

Manj znan je spomenik, ki so ga odkrili letos v Salt Lake City in je posvečen galebom. Veljal je 12 tisoč dolarjev. Ta spomenik ima čudno zgodbo. Leta 1848, ko je to današnje velenestvo štelo komaj 1700 prebivalcev, ki so se bavili izključno s poljedelstvom, so se srečali maja pojavili ogromni roji kobilic. Spustila so se na polja in so v enem dnevu uničili delo več mesecev. Zaman so bili vsi napori prebivalcev, da bi se rešili požretnih žuželk. Kazalo je že, da bodo kobilice, uničile vse in da bodo pristile prebivalstvo izsebiti se drugam, ali pa umrli trahu gladne smrti. Tedaj so priletele od Slanega jezera tisočglave jate galebów, ki so se zapodile maraonost v oblake kobilice. Dva dni je trajala bitka, promogni galebi so se tako naščuvali, da niso mogli več letati in so padli na tla. Ljudje so pazili na vse načine, da ptičjih jat ne prepodijo, pticam, ki so padle na tla, so prinášali v vrših in skafih vode. Čez dva dni ni bilo nobene žive kobilice več in tudi galebi so izginili v svoja gnezdišča. Dve leti pozneje, ko so se pojavili novi milijardi roji kobilic, so se galebi privoščili podobno gostijo, ki je trajala isto tako dva dni, dokler ni pada zadnja kobilica. Ni čudno, da so postavili hvaležni prebivalci njih gnezdišča pod najstrože varstvo in da so jim še letos poklonili spomenik. Saj so bile vendar ptice iste, ki so omogočile, da je našo obtašo in se razrastlo v sedanjega velenestvo.

Ganljivo zgodbo pripoveduje tudi spomenik, ki so ga postavili letos psu na visokem severu Alaske. Leta 1929 je bila tam strahotno trda zima, v silovitih, neprestanih snežnih viharjih so se prekinitve vse zveze iz redkih naselbinami tega ozemlja. Tedaj se je nekoga dne v meko taboščice jezdne policije opotekel bolan jezd. Zdravnik, ki so ga brž poklicali, je ugotovil, da ima davico. A če bi vse to ne bo preprečilo, da ne bi v njihovih vojni padle spet he ljudijske "neumnih" živali kot žrtev človeške kulturčnosti.

Rešila ekspedicija s serumom ter injeckjskimi brigadkami, kakor tudi z dvema zdravnikoma je bila kmalu pripravljena, a njihče izmed vodij sani s pasjo vprego se ni upel v snežnem viharju na tako dolgo pot. Samo eden, ki je imel najboljšo vprego, se je ponudil, da izvade sam to dejanje. V tulecem viharju je ostavljal nasebino, v celodnevni borbi z besnečimi elementi pa je prišel kmalu nekoliko kilometrov naprej. Moral se je odločiti, da stopi s sani, do odtrže vse breme, ki ni bilo

mu ni potrebno, in sledi sanem pes. Končno je omagača tudi večina psov, v silovitih zametih in metožih niso mogli več nikamor. Tedaj je mož odpel vodilnega psa, s katerim je bil že večkrat v ozemlju, kjer je divjala bolezen, na božil je nanj paket s serumom in brigadkami, ter mu zapovedal, naj steče, kar more sam naprej. Nekoliko tednov potuje je prispel vodnik s svojo vprego do istega kraja, kjer so ga sprejeli s hvaležno radostjo. Povedali so mu, kako je bilo. Bolezen se je širila čedalje bolj, kakšen tucat mož je že umrlo, v nekoliko dneh bi sledili vsi drugi, zdravnik pa je bil brez moči. Tedaj se je pojavil na pragu prve hiše izčrpan pes, zabajal je in se zrgradil na tla. Mož, ki ga je videl, je odkril na njem paket, priloženo pismo je povedalo, da vsebuje rešitev. V nekoliko minutah je imel zdravnik serum v rokah in je pričel takoj z zmagovitim bojem proti daviki. Razoro nekoliko ljudi, ki so umrli, je rešil vse. Pes, ki je v neprestanem teku v štirih dneh opravil več nego 500 km, brez jedi, v boju pol snežnim viharjem, pa je poginil čez nekoliko ur. Zaslužil si je z svo vparavčenostjo bernardineu Barryju, ki ni bil hvaležni rešenci.

lo nujno potrebno, in sledi sanem pes. Končno je omagača tudi večina psov, v silovitih zametih in metožih niso mogli več nikamor. Tedaj je mož odpel vodilnega psa, s katerim je bil že večkrat v ozemlju, kjer je divjala bolezen, na božil je nanj paket s serumom in brigadkami, ter mu zapovedal, naj steče, kar more sam naprej. Nekoliko tednov potuje je prispel vodnik s svojo vprego do istega kraja, kjer so ga sprejeli s hvaležno radostjo. Povedali so mu, kako je bilo. Bolezen se je širila čedalje bolj, kakšen tucat mož je že umrlo, v nekoliko dneh bi sledili vsi drugi, zdravnik pa je bil brez moči. Tedaj se je pojavil na pragu prve hiše izčrpan pes, zabajal je in se zrgradil na tla. Mož, ki ga je videl, je odkril na njem paket, priloženo pismo je povedalo, da vsebuje rešitev. V nekoliko minutah je imel zdravnik serum v rokah in je pričel takoj z zmagovitim bojem proti daviki. Razoro nekoliko ljudi, ki so umrli, je rešil vse. Pes, ki je v neprestanem teku v štirih dneh opravil več nego 500 km, brez jedi, v boju pol snežnim viharjem, pa je poginil čez nekoliko ur. Zaslužil si je z svo vparavčenostjo bernardineu Barryju, ki ni bil hvaležni rešenci.

V ŽRELU VULKANA KRAKATAO

Vulkan na otoku Krakatao, ki leži v Sumatskem prelazu, že nekaj časa neprijetno dečuje. Iz žrela in pobohij izpuhitev neviden in neovohljiv plin, ki je prizadel prebivalstvu tega otoka nemajhen strah.

Vulkan na otoku Krakatao se prebivalstvo učeno boji, ker sta se pred 50 leti dve tretjini otoka pogreznil v morje. Vse življenje na otoku in na sosvlnjih otokih je bilo uničeno. Posledje dolgo njihče ni upal naseliti se na teh otokih. V zadnjih 10 letih pa je velika rodovitnost zemlje privabila zopet ljudi v bližino. Sicer je bilo med tem že več izbruhov, toda človeških žrtev ni bilo. Izhajanja plinov pa poprej niso hoteli opaziti, tako da je to nova uganja za znanost, ki si še ne zna razlagati pojavov tega vulkana.

Kakor poročajo sedaj iz Londona, je na najne proučje tamošnjih izselencev prišla na otok komisija znanstvenikov, ki naj ugotovi sestavino plinov, ki uhaajo iz vulkana ter tako prouči, kako pomoč bi bila potrebna. Pa če to naj doženejno učenjaki: ali vulkan ne postaja zopet nevaren. Na otoku je že več let stalna geološka opazovalnica, ki je sedaj za znanstvenike organizirala ekspedicijo v vulkansko žrelo.

Na vse zgodaj zjutraj so odšli na vulkan. Cela trumna radovednežev je spremljala ekspedicijo. Ko pa je ekspedicija začela hoditi po krajih, kjer uhaajo plini in so morali znanstveniki nataktniti plinske maske, so darovedneži radovedje ostali zadržani in se vrnili. Ker pa plinskih mask niso mogli ves čas nositi na obrazu, so vzeli s seboj večjega psa, da je opozarjal na nevarnost. Pes je namreč vedno prvi zavohal pline, začel eviliti in se zvijati v klopčič. To je za ekspedicijo bilo znamenje, da je treba nataktniti plinske maske.

Plezanje navkreber je bilo zelo težavno. Rob ognjenikovega žrela je namreč 1000 metrov visok. Nanj pa je mogoče priplezati le po velikih ovinkih, ogibaje se žarečih potokov lave ter plazati po strmih skalah. Končno sta se dva moža odločila, da gresta s prvim skupaj v žrelo.

Vsi trije so se navežali na vrv. Kmalu pa jim je neznosna vročina onemogočila prodiranje, globlje v žrelo. Napravili so v žrelo nekaj fotografirskih posnetkov, nato pa so se vrnili.

Kmalu so vsi trije pogumni moške bili zopet na vrhu. Ekspedicija se je začela vrnati. Zopet je bilo treba prehoditi kraje, kjer so vladali strupeni plini. Naenkrat so opazili, da manjka enega izmed izmantstvenikov. Nihče ni vedel, kje je. Zato so se morali takoj vrniti, ker so slutili, da se mu je zgodila nesreča. Že se je mračilo, ko so pogumomga našli v zgornem gozdičku. Ležal je na tleh nezavesten. Šel je zadnji za družbo, ko je nenkrat omledel in padel. Najbrž je vdihal kaj strupenega plina. Poskušali so ga ožuditi. A ni se jim posrečilo. Zato so ga nesi v dolino. Ker pa sedaj niso smeli tračiti časa, so šli kar vprek in čez potoke vroče lave, da so si okrajšali pot. Toda bila tla tako vroča, da so nekaterim zgoreli usnjeni podplati na čevljih.

Spodaj si je zastрупljeni z zdravniško pomočjo kmalu opomogel. Ekspedicija je imela — če odštejemo to nesgodo, popoln uspeh. Ugotovila je, da zaenkrat od vulkana še ne grozi nevarnost.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v združenih državah.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
 TRAVEL BUREAU
 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
 PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POCVANJE

17. januarja:	Washington v Havre
19. januarja:	Olympic v Cherboug
20. januarja:	Champlain v Havre
21. januarja:	Conte di Savoia v Genoa
22. januarja:	Volendam v Boulogne
23. januarja:	Bremen v Bremen
24. januarja:	Hamburg v Hamburg
25. januarja:	Berengaria v Cherboug
27. januarja:	Europa v Bremen
31. januarja:	Manhattan v Havre

V JUGOSLAVIJO
 Preko Havre
NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU
ILE DE FRANCE
 13. JANUARJA
 3. Februarja — 21. Februarja
PARIS
 17. Februarja — 17. Marca
CHAMPLAIN
 30. Decembra — 20. Januarja
 NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE
 Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente
Slovenic Publishing Co.
 TRAVEL BUREAU
 216 West 18th St., New York City, N. Y.
FRENCH LINE

CENA DR. KERNEVEGA BERILA JE ZNIZANA
Angleško-slovensko Berilo
 ENGLISH-SLOVENE READER
 STANE SAMO
\$2
 Naročite ga pri —

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
 216 WEST 18th STREET
 NEW YORK CITY

LJUĐOŽRSTVO V BELGIJSKEM KONGU

*Oblasti v Belgriskem Kongu se že dalj časa bavijo s proučevanjem 80 umorov, ki so jih izvršili domačini, oblečeni v kožuhe leopardov. Osem morilcev so oblasti obsodile na smrt, dva na dvajset let ječe in t. d. Po vsakem umoru so priredili kenibali pojedino, kjer so jedli človeško meso umorjene žrtve.

Koledar l. 1934

Bomback piše o "BOULDER DAMU"; Troha govori o "DUHOVIH IN STRAHOVIH"; Ter o "KRIŽIH IN TEŽAVAH"; Rupnik pa klastično opisuje DOBO BLAŽENE PROHIBICIJE, — vse to poleg kratkih povesti, zanimivih spisov, gospodarskih in tehničnih razprav, najdete v letošnjem koledarju.
Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga pa naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH ZA VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
 216 West 18th Street
 New York, N. Y.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE

Cena štirim zanimivim knjigam
\$1.45

KOLEDAR IN KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE \$1.85

"GLAS NARODA"
 216 W. 18th Street
 New York City

Plezanje navkreber je bilo zelo težavno. Rob ognjenikovega žrela